

Barn och unga i ett förändrat klimat

År 1989 antog FN:s generalförsamling konventionen om barnets rättigheter, Barnkonventionen. I och med upprättandet av konventionen fastslogs att barns och ungas rättigheter är universella – att barn och unga har egna rättigheter. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar utifrån principen om barns och ungas bästa. Här läggs stor vikt vid barns och ungas rätt till hälsovård, utbildning, att få uttrycka sin åsikt och få den respekterad. Idag har 193 stater ratificerat konventionen. Sverige ratificerade Barnkonventionen år 1990.

Klimatförändringen orsakar extrema väderförhållanden över hela jorden. De som drabbas hårdast är barn och unga i världens fattigaste och mest utsatta länder. Naturkatastrofer medför att barns och ungas rättigheter kränks på olika sätt. Tillgången till utbildning blir begränsad och möjligheten att få tillräckligt med mat begränsas avsevärt. Det är också de små barnen som löper störst risk att smittas av sjukdomar som är relaterade till naturkatastrofer – malaria, hepatit och denguefeber. Framtiden för barn och unga blir mycket osäker om inte de samhällen de bor i anpassar sig till klimatförändringen.

Då dagens utsläpp av växthusgaser kommer att få konsekvenser långt efter det att morgondagens beslutsfattare tagit över är det dags att börja agera. Med utbildningsmaterialet följer filmer som visar hur barn och unga i utvecklingsländer är riskkommunikatörer i sina samhällen. Utgångspunkten är att skolan ska utbilda barn och unga i *disaster risk reduction*, DRR. Det innebär att varje generation tidigt lär sig hur de kan minska sin sårbarhet och vara väl förberedda inför naturkatastrofer. Med barn och unga som riskkommunikatörer kan resten av samhället nås och aktörerna samordnas vid katastrofer.

Hälsa och klimatförändringen är två områden som är tätt sammanlänkade. Idag finns få som ifrågasätter att klimatförändringen kommer att förvärra hälsosituationen för till exempel barn och unga i utvecklingsländer. Att även Sverige drabbas är mer okänt. Hälsoeffekter av fler och längre värmeböljor samt en ökad smittspridning av vattenburna och vektorburna infektionssjukdomar, som exempelvis malaria, oroar mest. Sjukvården behöver anpassa sig till de nya omständigheterna. Redan i dag kan vi se hur fästingar får en allt större utbredning i Sverige. De största riskerna rör borrelia och TBE som redan finns i landet. Genom en längre pollensäsong ökar förekomsten av astma och allergier.

Syftet med övningarna är att ge en inblick i klimatförändringens konsekvenser för barn och unga samt att inspirera dem till att se sig själva som aktörer i klimatfrågan.

Läs mer:

- Barnkonventionen hittar du exempelvis på:
www.unicef.se/barnkonventionen
<http://plansverige.org/barnkonventionen>
- *Children in a changing climate (2008), A right to participate: Securing children's role in climate change adaptation*,
www.childreninachangingclimate.org/docs/right_to_participate.pdf
Children in a changing climate är ett samarbete mellan flertalet internationella biståndsorganisationer och forskningsinstitut med syfte att lyfta fram barns och ungas perspektiv i klimatfrågan.
- *UNICEF (2008), Climate change and children, a human security challenge*,
www.unicef-irc.org/publications/pdf/climate_change.pdf
- *UNICEF (2008), Our Climate, our children, our responsibility. The implications of climate change for the world's children*, www.crin.org/docs/climate-change.pdf
UNICEF belyser barns och ungas utsatthet i ett förändrat klimat.
- Rädda Barnen och systerorganisationerna inom International Save the Children Alliance har skrivit rapporten *In the Face of Disaster (2008)*. Rapporten visar att det krävs större internationell beredskap för fler och allvarigare naturkatastrofer till följd av klimatförändringen.
www.rb.se/press/nyheter/Pages/barnklimatforandringar.aspx
- Gapminder vill öka användandet av och förtåelsen för statistik och annan information om social, ekonomisk och miljömässig utveckling på en lokal, nationell och global nivå. Gapminder är grundat och utvecklat av bland andra professor Hans Rosling, Karolinska Institutet. www.gapminder.org